

PRIJEDLOG

**AKCIJSKI PLAN GRADA ZAGREBA
ZA 2025. - 2027. GODINU ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA
ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027.**

Zagreb, prosinac 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	3
2. OCJENA STANJA	5
3. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI AKCIJSKOG PLANA	8
CILJ 1. BORBA PROTIV ANTIROMSKOG RASIZMA I DISKRIMINACIJE	10
CILJ 2. SMANJIVANJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI ROMA KAKO BI SE SMANJIO DRUŠTVENO-EKONOMSKI JAZ IZMEĐU ROMA I OPĆE POPULACIJE	13
CILJ 3. POTICATI PARTICIPACIJU ROMA KROZ OSNAŽIVANJE, SURADNJU I POVJERENJE ROMA U JAVNE INSTITUCIJE.....	17
CILJ 4. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, UKLJUČIVOM OBRAZOVANJU.....	19
CILJ 5. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, ODRŽIVOM ZAPOŠLJAVANJU	24
CILJ 6. POBOLJŠANO ZDRAVLJE ROMA I UČINKOVIT, JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNIM ZDRAVSTVENIM USLUGAMA.....	27
CILJ 7. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA PRIKLADNOM DESEGREGIRANOM STANOVANJU I OSNOVNIM USLUGAMA	30
4. ZAVRŠNE ODREDNICE.....	32

Na temelju članka 41. točke 14. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 – pročišćeni tekst i 16/22), Gradska skupština Grada Zagreba, na _____ sjednici, _____ donijela je

**AKCIJSKI PLAN GRADA ZAGREBA
ZA 2025. - 2027. GODINU ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA ZA
UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027.**

1. UVOD

Romi u Republici Hrvatskoj, kao i u ostalim članicama Europske Unije, imaju jednak ustavno-pravni status kao i ostale nacionalne manjine, međutim, ova jednakost samo je privid stvarnog stanja. Veliki broj Roma pogođen je teškim oblicima siromaštva i socijalne isključenosti, a diskriminacija otežava njihovu potpunu integraciju u društvo. Najveća su europska etnička manjina, procjenjuje se da ih u Europskoj uniji živi oko šest milijuna.

Romi se suočavaju s visokom razinom diskriminacije u svim sferama života, a dugogodišnje transgeneracijsko siromaštvo otežava pristup društvenoj infrastrukturi i javnim servisima, obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanju i stanovanju. Antiromski rasizam se očituje kroz institucionalne politike i prakse marginalizacije, isključivanja, fizičko nasilje, obezvrjeđivanje romske kulture i stilova života, te korištenje govora mržnje usmjerenog prema Romima. Slabi ili nikakvi kontakti između romskog i ne-romskog stanovništva, čemu je dijelom razlog i prostorna segregacija i izolacija od većinskog stanovništva, dodatno potiču predrasude prema Romima.

Napori za poboljšanje statusa Roma i njihovu uspješniju integraciju u društvo, u posljednja dva desetljeća, rezultirali su napretkom u prepoznavanju životnih izazova s kojima se susreće romska zajednica te donošenjem europskih i nacionalnih strateških i planskih dokumenta. Ratificirane su brojne konvencije, uspostavljeni međunarodni i nacionalni mehanizmi za praćenje i provedbu antidiskriminacijskih načela, međutim, istraživanja i nadalje pokazuju isključenost i diskriminaciju Roma.

Prema istraživanju Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), Roma Survey 2021.¹, utvrđeno je, da je u svim zemljama u kojima je provedeno istraživanje, prosječno 80% intervjuiranih Roma i dalje u opasnosti od siromaštva u usporedbi s prosjekom EU od 17%. Osam od deset Roma živjelo je s prihodom ispod odgovarajućeg nacionalnog praga rizika od siromaštva, više od polovice živjelo je u stanju stambene deprivacije. 44% romske djece pohađa obrazovne ustanove u ranom djetinjstvu u odnosu na dvostruko više djece njihove dobi iz opće populacije. Samo 43% anketiranih Roma ima plaćeni posao. Istraživanje ukazuje i na razliku u očekivanoj životnoj dobi između Roma i opće populacije, Romi žive devet, a Romkinje jedanaest godina kraće od ostale populacije u zemljama obuhvaćenim istraživanjem.

Pandemija bolesti COVID-19 dodatno je pogoršala položaj skupina koje su i do tada bile ranjive, za Rome siromaštvo i isključenost dobilo je još veće razmjere.

¹<https://fra.europa.eu/en/publication/2022/roma-survey-findings>

Izvješće predstavlja nalaze FRA-ovog istraživanja o Romima iz 2021. provedenog u Hrvatskoj, Češkoj, Grčkoj, Mađarskoj, Italiji, Portugalu, Rumunjskoj, Španjolskoj, S. Makedoniji i Srbiji

U cilju rješavanja problema romske populacije, 2013. donesen je Okvir Europske unije za nacionalne strategije integracije Roma s primjenom do 2020. Europska komisija usvojila je 2020. novi strateški okvir *Unija jednakosti: strateški okvir EU-a za Rome za jednakost, uključivanje i sudjelovanje 2020. – 2030.* Novi okvir uključuje pristup s tri stupa usmjeren na poticanje jednakosti, uključivanja i sudjelovanja, uz već postojeći pristup u četiri sektora obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvo i stanovanje. Sukladno strateškom okviru EU-a za Rome 2021. – 2030. i Preporukama Vijeća o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma od 2021., države članice obvezale su se na izradu planova prilagođenih njihovom nacionalnom kontekstu do rujna 2021. Okvir EU za Rome jače je usmjeren na raznolikost među samim Romima kako bi se vodilo računa o specifičnim potrebama različitih skupina Roma, npr. žena, mladih, djece, osoba bez državljanstva, pripadnika LGBTIQ+ zajednice, starijih osoba te osoba s invaliditetom. Posebno je težak položaj Romkinja koje se vrlo mlade udaju i rađaju djecu, čime su dodatno izložene riziku od socijalne isključenosti i diskriminacije. Također, u Okviru EU za Rome, Europska komisija je prepoznala kao problem visoku stopu NEET (nor in education, nor in employment or training) populacije. Radi se o mladim osobama koje niti se školuju niti su zaposleni ili uključeni u stručno osposobljavanje, a stopa NEET-a među Romima u EU iznosi 62%, dok među općom populacijom 10%.

S obzirom na to da je romska populacija prepoznata kao najdiskriminiranija manjina u Republici Hrvatskoj koja živi u vrlo lošim socioekonomskim uvjetima, Vlada Republike Hrvatske je već 2003. donijela *Nacionalni program za Rome*, koji se temeljio na odredbama međunarodnih dokumenata o ljudskim pravima i pravima nacionalnih manjina kojih je Republika Hrvatska bila stranka.

Hrvatska je zajedno s još nekoliko europskih zemalja pristupila *Desetljeću za uključivanje Roma 2005.-2015.* te je u okviru ove inicijative izradila *Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015.* kojim je postavila ciljeve u područjima obrazovanja, zdravlja, zapošljavanja i stanovanja.

S ciljem ujednačavanja i unaprjeđenja provedbe Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. te usklađivanja s tadašnjim Okvirom Europske Unije za nacionalne strategije integracije Roma, Vlada RH je 2012. donijela *Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma, za razdoblje 2013. do 2020.* Cilj strategije bio je poboljšati položaj romske nacionalne manjine u Hrvatskoj smanjivanjem višedimenzionalnog socio-ekonomskog jaza između romskog i ostalog stanovništva te uključivanje Roma.

Provedbom ovih dokumenata, pokazala se potreba za iskazivanjem podataka po etnicitetu ili nacionalnom podrijetlu jer su ovako prikupljeni podaci temelj za izradu javnih politika za uključivanje Roma u društvo, a kasnije i za praćenje njihove učinkovitosti.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH inicirao je empirijsko istraživanje u okviru projekta Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, čiji je cilj bio uspostaviti bazu podataka za praćenje uspješnosti provedbe postojećeg i budućih dokumenata usmjerenih integraciji Roma te ujedno utvrditi potrebe romskih zajednica i prepreke za njihovo uključivanje na lokalnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini. Dio rezultata toga istraživanja koji se odnosio na ključne bazne podatke publiciran je u knjizi *Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka.*²

² Kunac, S., Klasnić, K., Lalić, S.(2018.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka, Centar za mirovne studije

Kontinuitet javne politike usmjerene uključivanju Roma nastavlja se donošenjem *Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine*³ od strane Vlade RH 23. lipnja 2021., koji predstavlja strateški okvir za razvoj jednakosti, uključivanja i sudjelovanje pripadnika romske nacionalne manjine u Hrvatskoj do 2027. godine. Nacionalni plan je usklađen s temeljnim aktima Europske unije u području integracije Roma kao i Strateškim okvirom EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma. Glavni cilj Nacionalnog plana je značajno smanjivanje razlika u svim područjima života između opće populacije i Roma u Hrvatskoj, ali i smanjivanje razlika unutar romske populacije.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH zadužen je za izvještavanje i praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine i nacionalna je kontakt točka prema Europskoj uniji za problematiku Roma.

U cilju provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. i iznalaženja rješenja za potrebe i izazove Roma u Zagrebu, Gradska skupština Grada Zagreba donijela je u ožujku 2013. Akcijski plan Grada Zagreba za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020., za razdoblje 2013. - 2015. (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/13), u travnju 2017. Akcijski plan Grada Zagreba za 2017. - 2018. za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/17) te u lipnju 2019. produženje njegove provedbe do kraja 2020. godine (Službeni glasnik Grada Zagreba 13/19). Većina mjera Akcijskog plana provodila se u kontinuitetu, međutim, izostao je sustavan pristup rješavanju romske problematike i nepostojanje učinkovitog sustava prikupljanja podataka prema pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini s ciljem praćenja provedbe mjera i postignutih učinaka.

Riječi i pojmovni sklopovi, upotrebljavani u tekstu Akcijskog plana, koji imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod sukladno članku 43. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine 82/08 i 69/17).

2. OCJENA STANJA

U Zagrebu prema popisu stanovništva iz 2021. godine⁴ živi 2167 Roma, u najvećem broju u Gradskoj četvrti Peščenica – Žitnjak, 881 pripadnik. Međutim, prema procjeni stanja na terenu stvarni je broj Roma u Zagrebu znatno veći. Tome u prilog govore i podaci iz registra birača kojeg vodi Gradski ured za opću upravu i imovinsko-pravne poslove, u kojem je u ožujku 2024. godine bilo evidentirano 2.559 birača pripadnika romske nacionalne manjine.

Prema rezultatima posljednjeg istraživanja koje se odnosi na ključne bazne podatke o uključivanju Roma u hrvatsko društvo, provedenom 2017. godine⁵, u Hrvatskoj je živjelo 24.524 pripadnika romske nacionalne manjine dok u Zagrebu 3.299. Prosječan broj članova u romskim kućanstvima na razini Hrvatske iznosio je 5,2 što je gotovo dvostruko više od prosječnog broja članova kućanstva u općoj populaciji. Prosječna dob romske populacije na razini Hrvatske iznosila je 21,9 godina, dok u Zagrebu 27 godina. Na nacionalnoj razini svaki četvrti član romskog kućanstva nije napunio osmu godinu, polovica je bila maloljetna, a samo je jedna četvrtina populacije bila starija od 33 godine.

³ <https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/vlada-republike-hrvatske-donijela-nacionalni-plan-za-ukljucivanje-roma-za-razdoblje-od-2021-do-2027-godine/1027>

⁴ Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021., Stanovništvo prema narodnosti po radovima/općinama <https://dzs.gov.hr/naslovna-blokovi/u-fokusu/popis-2021/88>

⁵ Kunac, S., Klasnić, K., Lalić, S. (2018.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka, Centar za mirovne studije

Rezultati istraživanja pokazali su da je siromaštvo izrazito rašireno među romskom populacijom te da je stopa rizika od siromaštva značajno veća nego u općoj populaciji. Gledajući na nacionalnoj razini, čak 81,2% romske djece u dobi do 15 godina živi u riziku od siromaštva. Uzimajući u obzir izrazito nisku stopu zaposlenosti među Romima, sustav socijalne skrbi ima važan učinak na smanjenje siromaštva romske populacije.

Prema istraživanju baznih podataka u području obrazovanja i zapošljavanja⁶, predškolski odgoj i obrazovanje u Zagrebu pohađa 36,1% romske djece u odnosu na opću populaciju za koju iznosi 82,8%. U Zagrebu i okolici, kao najčešći razlog za ne sudjelovanja djece u predškolskom odgoju i obrazovanju, navedeno je čuvanje djeteta kod kuće. Rana dječja dob najosjetljivije je razvojno razdoblje, a ranjivost romske djece pojačana je i ranjivošću samih obitelji uslijed teških socio-ekonomskih uvjeta života. Stoga je iznimno važno povećati uključivanje romske djece u predškolski odgoj i obrazovanje.

Na nacionalnoj razini 56,0% Roma nema završeno obavezno obrazovanje, odnosno nema ga 62,5% Romkinja i 49,6% Roma. Srednju školu završilo je ukupno 15,1% Roma, dok oko 0,4% ispitanih ima završenu trogodišnju višu školu ili neki oblik akademskog obrazovanja. Samo 31% mladih Roma u dobi od 15 do 18 godina pohađa srednju školu, 36% mladića i 26% djevojaka, a ključni razlog ove razlike je što djevojke napuštaju obrazovanje zbog sklapanja braka i majčinstva. Na nacionalnoj razini 12% romske populacije je nepismeno dok je u Zagrebu njih 7,4%. Zagreb i okolica u odnosu na druge dijelove Hrvatske imaju najmanji broj mladih koji se ne školuju, najveći udio mladih koji pohađaju srednju školu te najveći broj studenata. Kao pokazatelj negativnog učinka prostorne segregacije Roma može se navesti i taj da pismeni pripadnici ove manjine u najvećem broju obitavaju raspršeno među većinskim stanovništvom (92,3%).⁷

Romsku populaciju karakterizira i visoka stopa nezaposlenosti u svim dobnim skupinama, pa podaci istraživanja⁸ govore da samo 7,3% Roma u Hrvatskoj imaju plaćen posao na puno radno vrijeme, a tri četvrtine Romkinja je u statusu nezaposlene osobe ili domaćice.

Udio mladih Roma koji se ne školuju, ne usavršavaju i nisu zaposleni na nacionalnoj razini iznosi 63,3%. Obrazovanje je jedno od preduvjeta kako bi pripadnici romske zajednice prekinuli začarani krug siromaštva te socijalne i ekonomske isključenosti. Međutim, pokazalo se da ono nije dovoljno za njihovu integraciju u tržište rada i da je Romima potrebna intenzivna i dugotrajna podrška pri traženju posla i zapošljavanju.⁹

Kako bi se omogućilo uspješno školovanje većeg broja Roma, zadržavanje u sustavu te uspješan nastavak daljnjeg obrazovanja, Grad Zagreb od 2013. godine provodi mjeru dodjele stipendije učenicima i studentima pripadnicima romske nacionalne manjine sukladno Odluci o dodijeli Stipendija Grada Zagreba za učenike i studente pripadnike romske nacionalne manjine.

Romi su izrazito stambeno deprivirana populacija, a prostorna segregacija i dalje je prisutna u velikoj mjeri. Stambeno je deprivirano od 59% do čak 78% romskih kućanstava, a u usporedbi s ostalim dijelovima Hrvatske najmanje u Zagrebu i okolici gdje iznosi 14,5%. U Zagrebu i okolici najviši postotak Roma živi raspršeno među većinskom populacijom, u relativno boljim uvjetima (prema infrastrukturnoj opremljenosti, disperziranosti među većinskim

⁶ Potočnik, D., Maslić-Seršić, D., Karajić, N., (2020.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: obrazovanje i zapošljavanje

⁷ Isto

⁸ Kunac, S., Klasnić, K., Lalić, S.(2018.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: istraživanje baznih podataka, Centar za mirovne studije

⁹ Potočnik, D., Maslić-Seršić, D., Karajić, N., (2020.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: obrazovanje i zapošljavanje

stanovništvom, udjelom stanova, legalizacijskim aspektima stambenog prostora i dr.) u odnosu na ostale dijelove Hrvatske.¹⁰

Najteže stanje u pogledu uvjeta stanovanja Roma u Zagrebu odnosi se na lokaciju Vrtini put, na kojoj u krajnje neprimjerenim uvjetima živi 18 obitelji (112 osoba), od čega 74 malodobne djece. Stambeni uvjeti vrlo su loši i na lokaciji Novi Petruševac na kojoj u 29 gradskih stambenih jedinica živi 25 obitelji i 4 samca (152 osobe), od čega 83 malodobne djece, preseljenih 2019. s lokacije Plinarsko naselje. Neriješeno je pitanje stanovanja Roma preseljenih 2022. s lokacije III. Struge u privremeni smještaj Gradskog društva Crvenog križa Zagreb u Velikoj Kosnici i Hostel Arena Zagreb, gdje su smještene tri obitelji (18 osoba), od čega je sedmero malodobne djece. Romi su ostvarili pravo na smještaj sukladno Odluci o socijalnoj skrbi, a dok se ne iznađe trajnije rješenje za obitelji trošak smještaja snosi Grad Zagreb.

Razmatrajući zdravstveno stanje romske populacije, a studije upućuju na relativno lošiju zdravstvenu situaciju Roma u odnosu na ostalo stanovništvo, može se utvrditi da je ono najčešće uvjetovano ukupnim socio-ekonomskim i stambenim prilikama u kojima žive. Prema podacima prikupljenim baznim istraživanjem¹¹, kronične bolesti su osjetno prisutnije u romskoj u odnosu na opću populaciju, a razlike postaju drastične od 45 godina naviše jer u toj dobi od kroničnih bolesti pati svaka druga osoba u romskoj populaciji. Reproductivno zdravlje Romkinja¹² i dalje je obilježeno učestalim maloljetničkim trudnoćama, prosječna dob rađanja prvog djeteta na nacionalnoj razini iznosi 18 godina, dok je ona 19,7 godina u Zagrebu i okolici. Čak 50% Romkinja prvo su dijete rodile kao maloljetnice, a 17% u dobi mlađoj od 16 godina. Maloljetnički brakovi i trudnoće Romkinja dodatne su prepreke s kojima se one susreću na putu ka postizanju ravnopravnosti u društvu.

Diskriminacija je jedan od glavnih razloga iznimno teškog položaja romske populacije, prisutna je u svim sferama života, posebno u području zapošljavanja i rada, a može se prepoznati i u području obrazovanja i stanovanja. Romi s dovršenim srednjoškolskim obrazovanjem često se ne mogu zaposliti, što djeluje obeshrabrujuće za daljnja nastojanja da se što veći broj Roma uključi u obrazovanje i da se veći broj njih uključi na tržište rada.

Romska zajednica se tijekom godina uspjela organizirati kako bi artikulirala svoje stavove, ali gledajući broj aktivnih romskih udruga i uključenost Roma u rad udruga, potrebno je pružiti pomoć na izgradnji kapaciteta romskih udruga. Svakako pozitivnu ulogu za romsku zajednicu ima i Vijeće romske nacionalne manjine, kojem Grad Zagreb, kao i vijećima i predstavnicima ostalih nacionalnih manjina, osigurava sredstava za rad te provedbu programskih aktivnosti sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina. Vijeće je iniciralo i sudjelovalo u izradi Akcijskog plana Grada Zagreba za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020., za razdoblje 2013. - 2015. Sadašnji saziv Vijeća izabran je na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba u svibnju 2023. Uloga Vijeća je sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima te utjecaj na rješavanje pitanja u nadležnosti lokalnog predstavničkog tijela i lokalnih izvršnih i upravnih tijela koja su od značaja za njih ili utječu na njihov položaj ili prava.

¹⁰ Lucić, D., Vukić, J., Marčetić, I. (2020): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: prostorno uređenje, stanovanje i zaštita okoliša, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

¹¹ Milas G., Martinović Klarić, I. (2020.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: zdravstvena zaštita i socijalna skrb, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

¹² Prema Klasnić, K., Kunac, S., Rodik, P. (2020.): Uključivanje Roma u hrvatsko društvo: žene, mladi i djeca. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

3. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan Grada Zagreba za 2025. – 2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. (dalje: Akcijski plan) sadrži ciljeve, mjere i aktivnosti koje se planira provesti, pokazatelje provedbe, nositelje i sunositelje provedbe mjera, rokove provedbe te izvore financiranja. Ciljevi Akcijskog plana identični su Nacionalnom planu za uključivanje Roma za razdoblje 2021.- 2027., dok se kod izrade posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti vodilo računa o potrebama romske zajednice u Zagrebu i mogućnostima provedbe.

Akcijski plan sastoji se od sedam ciljeva: horizontalnih koji uključuju područje diskriminacije, siromaštva i socijalne isključenosti te participaciju, dok sektorski obuhvaćaju područje obrazovanja, zapošljavanja, zdravlja i socijalne skrbi te stanovanja.

Opći cilj Akcijskog plana je poboljšati položaj pripadnika romske zajednice u Zagrebu smanjivanjem jaza u odnosu na većinsko stanovništvo u svim područjima života i njihovo uključivanje u hrvatsko društvo. Kako bi se taj cilj ostvario, potrebno je paralelno provoditi svih sedam ciljeva, pri čemu je naglasak na uklanjanju svih oblika diskriminacije.

Za izradu i praćenje provedbe Akcijskog plana gradonačelnik je donio Zaključak o osnivanju Povjerenstva za izradu i praćenje Akcijskog plana Grada Zagreba za 2025. - 2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. (Službeni glasnik Grada Zagreba 25/22, 3/24 i 30/24) i Zaključak o imenovanju članova/ica Povjerenstva za izradu i praćenje Akcijskog plana Grada Zagreba za 2024. - 2025. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. (Službeni glasnik Grada Zagreba 6/24).

Povjerenstvo ima 19 članova koji su imenovani iz redova gradskih upravnih tijela, predstavnika romske nacionalne manjine Grada Zagreba, organizacija civilnog društva, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje - Područnog ureda Zagreb i Vijeća Gradske četvrti Peščenica – Žitnjak, a tijekom izrade Akcijskog plana ostvarena je suradnja s predstavnicima tijela državne uprave i drugih institucija.

Akcijski plan sastoji se od sedam glavnih ciljeva te unutar njih posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti koje se planira provesti:

CILJ 1. Borba protiv antiromskog rasizma i diskriminacije

Poseban cilj 1.1. Senzibilizirati javnost i dionike uključene u integraciju Roma o položaju Roma te poticati socijalnu koheziju

Poseban cilj 1.2. Promocija i vidljivost Akcijskog plana Grada Zagreba za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma

Poseban cilj 1.3. Uspostaviti međunarodnu suradnju u cilju poboljšanja integracije i suzbijanja diskriminacije Roma

CILJ 2. Smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti Roma kako bi se smanjio društveno-ekonomski jaz između Roma i opće populacije

Poseban cilj 2.1. Poticati socijalno uključivanje Roma informiranjem i osnaživanjem, stvaranjem uvjeta za društveni život te pratiti ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi

Poseban cilj 2.2. Utvrditi potrebe Roma u Zagrebu i poticati suradnju dionika uključenih u integraciju Roma

Poseban cilj 2.3. Podizati svijest Roma o neprihvatljivosti nasilja u obitelji

CILJ 3. Poticati participaciju Roma kroz osnaživanje, suradnju i povjerenje Roma u javne institucije

Poseban cilj 3.1. Poticati sudjelovanje Roma, u društvenom, kulturnom i političkom životu

CILJ 4. Učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, uključivom obrazovanju

Poseban cilj 4.1. Smanjiti jaz između romske djece i djece opće populacije u uključenosti u predškolski odgoj i obrazovanje, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje s naglaskom na završavanje školovanja te poticati uključivanje Roma u visoko obrazovanje

Poseban cilj 4.2. Suzbijati predrasude prema Romima osvještavanjem o položaju Roma te stvaranjem interkulturalnog ozračja u školama

Poseban cilj 4.3. Povećati uključenost odraslih Roma u programe obrazovanja odraslih te programe osposobljavanja i usavršavanja

CILJ 5. Učinkovit i jednak pristup Roma kvalitetnom, održivom zapošljavanju

Poseban cilj 5.1. Poticati uključivanje Roma u tržište rada te smanjiti jaz u zapošljavanju između Roma i opće populacije

CILJ 6. Poboljšano zdravlje Roma i učinkovit, jednak pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama

Poseban cilj 6.1. Povećati zdravstvenu pismenost i uključenost u programe prevencije bolesti i promicanja zdravlja Roma

Poseban cilj 6.2. Sprječavanje pojave i suzbijanje širenja zaraznih bolesti te unaprjeđenje higijenskih uvjeta

CILJ 7. Učinkovit i jednak pristup Roma prikladnom desegregiranom stanovanju i osnovnim uslugama

Poseban cilj 7.1. Stambeno zbrinjavanje i poboljšanje uvjeta stanovanja Roma

Poseban cilj 7.2. Unaprijediti stanje okoliša i komunalne infrastrukture na lokacijama naseljenim Romima te educirati o kulturi stanovanja i zaštiti okoliša

CILJ 1. BORBA PROTIV ANTIROMSKOG RASIZMA I DISKRIMINACIJE

POSEBAN CILJ 1.1. SENZIBILIZIRATI JAVNOST I DIONIKE UKLJUČENE U INTEGRACIJU ROMA O POLOŽAJU ROMA TE POTICATI SOCIJALNU KOHEZIJU

Mjera 1.1.1.	Senzibiliziranje javnosti i podizanje svijesti o ljudskim pravima Roma, njihovoj povijesti i kulturi te važnosti borbe protiv antiromskog rasizma
Aktivnosti:	Organizirati kampanje, radionice i predavanja u svrhu senzibiliziranja javnosti i podizanja svijesti opće populacije o: položaju Roma; važnosti borbe protiv antiromskog rasizma, višestruke diskriminacije osobito prema ženama i djeci, Romima pripadnicima LGBTIQ+ zajednice i osobama s invaliditetom; podizanja svijesti o romskoj kulturi i povijesti s naglaskom na sjećanje na Rome žrtve holokausta.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj i vrsta događanja; broj sudionika na događanjima; vidljivost događanja (broj televizijskih i radijskih emisija, članaka, plakata)
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 1.1.2.	Njegovanje romske povijesti i kulture unutar romske zajednice
Aktivnosti:	Organizirati kulturna događanja - izložbe, predstave, koncerte; sportska događanja; obilježavanje važnih datuma: Svjetski dan romskog jezika, Svjetski dan Roma, Međunarodni dan sjećanja na romske žrtve holokausta, Đurđevdan i Vasilica, u cilju osvještavanja i njegovanja povijesti, kulture i identiteta unutar romske zajednice. Aktivnosti provoditi u suradnji s organizacijama civilnog društva, posebno s romskim udrugama, kako bi se Rome potaklo na sudjelovanje u društvenom, kulturnom i javnom životu.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj i vrsta događanja; broj sudionika na događanjima; vidljivost događanja (broj televizijskih i radijskih emisija, članaka, plakata)
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 1.1.3.	Senzibiliziranje i jačanje kompetencija službenika gradske uprave, zaposlenika Zagrebačkog holdinga i ustanova kojima je osnivač Grad Zagreb za integraciju Roma
Aktivnosti:	Organizirati edukacije i radionice u cilju senzibiliziranja službenika gradske uprave, zaposlenika i voditelja podružnica Zagrebačkog holdinga te ustanova kojima je osnivač Grad Zagreb posebno ravnatelja, o položaju Roma, njihovoj povijesti i kulturi, važnosti borbe protiv diskriminacije, upoznavanja sa strateškim i zakonodavnim okvirima za uključivanje Roma na međunarodnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini te antidiskriminacijskim politikama.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj održanih edukacija i radionica; broj polaznika gradske uprave, Zagrebačkog holdinga i ustanova
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Pučka pravobraniteljica Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

POSEBAN CILJ 1.2. PROMOCIJA I VIDLJIVOST AKCIJSKOG PLANA GRADA ZAGREBA ZA PROVEDBU NACIONALNOG PLANA ZA UKLJUČIVANJE ROMA

Mjera 1.2.1.	Informiranje javnosti o Akcijskom planu Grada Zagreba za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje 2021. do 2027., za 2025. - 2027. godinu
Aktivnosti:	Objaviti Akcijski plan na mrežnim stranicama Grada Zagreba i društvenim mrežama, u cilju informiranja javnosti o položaju Roma, poticanja pozitivne percepcije o Romima među većinskom populacijom te upoznavanja s planiranim mjerama za unapređenje njihovog položaja.
Pokazatelji provedbe:	Objavljen Akcijski plan na mrežnim stranicama Grada Zagreba na hrvatskom i engleskom jeziku
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelj:	-
Rok provedbe:	2025.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

Mjera 1.2.2.	Praćenje i izvještavanje o provedbi Akcijskog plana Grada Zagreba za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma za razdoblje 2021. do 2027., za 2025. - 2027. godinu
Aktivnosti:	Prikupljati podatke o provedbi mjera i aktivnosti, izraditi izvješće o provedbi Akcijskog plana te izvješće podnijeti Gradskoj skupštini Grada Zagreba.
Pokazatelji provedbe:	Izrađeno i podneseno izvješće o provedbi Akcijskog plana Gradskoj skupštini Grada Zagreba
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i stratejsko planiranje Vijeće romske nacionalne manjine Zagrebački holding Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb
Rok provedbe:	2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

POSEBAN CILJ 1.3. USPOSTAVITI MEĐUNARODNU SURADNJU U CILJU POBOLJŠANJA INTEGRACIJE I SUZBIJANJA DISKRIMINACIJE ROMA

Mjera 1.3.1.	Jačanje suradnje s međunarodnim organizacijama i mrežama u području integracije Roma
Aktivnosti:	Razmjena iskustva i dobrih praksi s međunarodnim organizacijama, mrežama i gradovima u području integracije Roma i suzbijanja diskriminacije
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta uspostavljenih suradnji s međunarodnim organizacijama, mrežama i gradovima; broj sudjelovanja na sastancima međunarodnih organizacija
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

CILJ 2. SMANJIVANJE SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI ROMA KAKO BI SE SMANJIO DRUŠTVENO-EKONOMSKI JAZ IZMEĐU ROMA I OPĆE POPULACIJE

POSEBAN CILJ 2.1. POTICATI SOCIJALNO UKLJUČIVANJE ROMA INFORMIRANJEM I OSNAŽIVANJEM, STVARANJEM UVJETA ZA DRUŠTVENI ŽIVOT TE PRATITI OSTVARIVANJE PRAVA IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

Mjera 2.1.1.	Informiranje Roma o njihovim pravima i dostupnim uslugama putem mrežne stranice Grada Zagreba
Aktivnosti:	Izrada, održavanje i ažuriranje mrežne stranice , na kojoj će se objavljivati informacije od važnosti za romsku populaciju. Informacije se odnose na ostvarivanje prava i dostupnih usluga u području obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstva, stanovanja i prostornog uređenja statusnih pitanja.
Pokazatelji provedbe:	Izrađena mrežna stranica; održavana i ažurirana mrežna stranica
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost
Rok provedbe:	2025., kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjera

Mjera 2.1.2.	Osnaživanje romskih obitelji putem stručnih mobilnih timova za lakše uključivanje u zajednicu
Aktivnosti:	Organizirati socijalne intervencije u smislu pružanja psihosocijalne podrške Romima u cilju osnaživanja obitelji i njihovih kapaciteta za što lakše i bolje uključivanje u zajednici. Psihosocijalnu podršku pružati će stručni mobilni tim na lokacijama u kojima u većem broju žive Romi. Pružati podršku informiranjem o pravima i uslugama, otvorenim natječajima te administrativnom pomoći.
Pokazatelji provedbe:	Broj izlazaka mobilnog tima; broj osoba iskazan po spolu kojima je pružena pomoć i područje savjetovanja
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Hrvatski zavod za socijalni rad Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	Kontinuirano

Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere EU fondovi
-----------------------------	--

Mjera 2.1.3.	Osiguravanje uvjeta za socijalno uključivanje i društveni život romske zajednice na području Gradske četvrti Peščenica-Žitnjak
Aktivnosti:	Tijekom planiranja izgradnje višenamjenskog objekta na području Mjesnog odbora Kozari Bok predvidjeti i osigurati dio prostora koji će biti namijenjen aktivnostima romske zajednice, posebno mladih i djece, kao što su edukativni i kulturni programi, rješavanje problema u zajednici i sl.
Pokazatelji provedbe:	Izrađen projekt višenamjenskog objekta s utvrđenim programom namjene za aktivnosti romske zajednice
Nositelj:	Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost Vijeće Gradske četvrti Peščenica Žitnjak
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	2025.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere

Mjera 2.1.4.	Poticanje integracije romske djece i mladih te unapređenje kvalitete života romskih obitelji
Aktivnosti:	Provoditi projekte usmjerene na integraciju romske djece i mladih, podizanje razine obrazovanja, pružanje psihološke i druge podrške te rad na osnaživanju obitelji. U okviru projekata organizirati: rad s predškolskom djecom (igraonice, radionice) i školskom djecom i mladima (pomoć u savladavanju školskog gradiva, kreativne radionice, izleti); kampove te sportska i kulturna događanja u cilju promicanja zdravog načina života i izgradnje socijalnih vještina; rad s odraslim osobama posebno ženama u cilju njihovog osnaživanja (razne edukacije, opismenjavanje, pružanje razne pomoći i sl.).
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj i vrsta održanih aktivnosti; broj korisnika iskazan po dobi i spolu
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	kontinuirano
Izvori financiranja	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 2.1.5.	Pratiti ostvarivanje prava sukladno Odluci o socijalnoj skrbi
Aktivnosti:	Razvijanje metodologije i alata za prikupljanje i iskazivanje podataka o ostvarivanju prava o ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine utvrđenih Odlukom o socijalnoj skrbi.
Pokazatelji provedbe:	Broj provedenih aktivnosti u svrhu razvijanja metodološkog okvira u cilju prikupljanja podataka o ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine.
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

POSEBAN CILJ 2.2. UTVRDITI POTREBE ROMA U ZAGREBU I POTICATI SURADNJU DIONIKA UKLJUČENIH U INTEGRACIJU ROMA

Mjera 2.2.1.	Procjena potreba Roma u Gradu Zagrebu u cilju planiranja intervencija u prioritetnim područjima djelovanja
Aktivnosti:	Provesti istraživanje o potrebama pripadnika romske zajednice u Zagrebu i identificirati prepreke za ispunjavanje tih potreba. Procjena potreba ima za svrhu prepoznati stvarne potrebe romske zajednice u Zagrebu i temeljem toga izraditi kratkoročne i dugoročne prioritete djelovanja.
Pokazatelji provedbe:	Izrađeno istraživanje o procjeni potreba pripadnika romske zajednice
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Ustanove Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere

Mjera 2.2.2.	Razmjena informacija između dionika uključenih u integraciju Roma
Aktivnosti:	Održavati koordinativne sastanke svih dionika (predstavnicima gradskih upravnih tijela, organizacije civilnog društva, Vijeća romske nacionalne manjine, članovi Povjerenstva za izradu i praćenje provedbe Akcijskog plana, predstavnici Zagrebačkog holdinga i dr.) uključenih u integraciju Roma radi razmjene informacija o provedbi mjera i aktivnosti Akcijskog plana, o stanju na lokacijama na kojima žive Romi, u cilju efikasnije provedbe mjera i aktivnosti
Pokazatelji provedbe:	Broj održanih sastanaka; broj sudionika; broj i vrsta raspravljenih tema

Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva Predstavnici mobilnih timova Zagrebački holding Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb Pučka pravobraniteljica Ustanove čiji je osnivač Grad Zagreb
Rok provedbe:	Kontinuirano više puta godišnje
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

POSEBAN CILJ 2.3. PODIZATI SVIJEST ROMA O NEPRIHVATLJIVOSTI NASILJA U OBITELJI

Mjera 2.3.1.	Senzibiliziranje romske populacije o neprihvatljivosti nasilja nad ženama i djecom
Aktivnosti:	Organizirati kampanje i edukacije unutar romske populacije usmjerene na: prepoznavanje nasilja, promjene stavova o prihvatljivosti nasilja nad ženama i djecom, promjene uobičajene prakse dogovorenih i dječjih brakova koji se sklapaju u maloljetničkoj dobi te na odgađanje dobi rađanja prvog djeteta. Aktivnosti posebno usmjeriti na prevenciju pojave i suzbijanja različitih oblika nasilja u romskoj obitelji kao što su psihičko, fizičko i ekonomsko nasilje nad ženama i djecom koje ujedno postaje čimbenik izloženosti Romkinja nasilju u odrasloj dobi i njihovoj višestrukoj diskriminaciji. Aktivnosti provoditi u suradnji s organizacijama civilnog društva, koje rade na prevenciji pojave i suzbijanju različitih oblika nasilja u obitelji.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj održanih događanja; broj sudionika iskazan po spolu obuhvaćenih događanjem
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere EU fondovi

CILJ 3. POTICATI PARTICIPACIJU ROMA KROZ OSNAŽIVANJE, SURADNJU I POVJERENJE ROMA U JAVNE INSTITUCIJE

POSEBAN CILJ 3.1. POTICATI SUDJELOVANJE ROMA U DRUŠTVENOM, KULTURNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU

Mjera 3.1.1.	Jačanje kapaciteta romskih udruga za pripremu, prijavu i provedbu programa i projekata
Aktivnosti:	Organizirati edukacije romskih udruga, posebice udruga žena i mladih te ostalih zainteresiranih Roma, o pripremi, prijavi i provedbi programa i projekata na javne natječeaje za financiranje programa i projekata organizacija civilnog društva te projekata na natječeaje EU fondova. Udrugama omogućiti i mentorsku podršku prilikom pripreme, prijave i provedbe projekata i programa. Edukaciju i mentorsku podršku provesti u suradnji s organizacijama civilnog društva.
Pokazatelji provedbe:	Broj edukacija; broj sudionika na edukacijama iskazan po spolu; broj mentorskih podrški
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere

Mjera 3.1.2.	Poticanje sudjelovanja mladih Roma u procesima donošenja odluka koje se odnose na njihova prava, potrebe i interese
Aktivnosti:	Savjet mladih Grada Zagreba održat će konzultacije i sastanke s mladim Romima i organizacijama civilnog društva, posebno romskim udrugama, koje se bave temama od važnosti za problematiku mladih Roma, u cilju razmjene informacija o njihovim potrebama, uključivanju u procese donošenja odluka od njihovog interesa (stipendiranje učenika i studenata, jačanje socijalne integracije mladih, predlaganje mjera za završetak školovanja i lakše zapošljavanje) a radi poticanja aktivnog sudjelovanja mladih Roma u društvu i poboljšanja njihovog statusa.
Pokazatelji provedbe:	Broj konzultacija i sastanaka Savjeta mladih Grada Zagreba s Romima i organizacijama mladih i za mlade; broj i vrsta donesenih zaključaka; broj ostvarenih mjera iz Programa rada Savjeta mladih koje se odnose na mlade Rome; broj mladih Roma koji su sudjelovali iskazan po spolu
Nositelji:	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Savjet mladih Grada Zagreba
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba, razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 3.1.3.	Osnaživanje, unaprjeđenje i poboljšanje kvalitete života mladih Roma
---------------------	---

Aktivnosti:	Osigurati financijsku podršku programima i projektima udruga mladih i za mlade koji se odnose na problematiku mladih Roma, posebno romske NEET populacije (koji nisu zaposleni, nisu uključeni u sustav obrazovanja ili stručno obrazovanje), putem Javnog natječaja za financiranje programa i projekata udruga iz područja mladih i izviđača iz Proračuna Grada Zagreba (osnaživanje mladih Roma za nastavak obrazovanja, osposobljavanje za traženje zaposlenja i snalaženja u svijetu rada; educiranje o rodnoj ravnopravnosti, pružanje psihološke pomoći).
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta financiranih programa i projekata udruga koji se odnose na mlade Rome; broj mladih Roma uključenih u projekte/programe iskazan po spolu
Nositelji:	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 3.1.4.	Pružanje besplatne pravne pomoći Romima u svrhu ostvarenja pravne zaštite te pristupa javnopravnim tijelima pod jednakim uvjetima
Aktivnosti:	Organizirati pružanje besplatne pravne pomoći Romima u cilju bolje informiranosti o njihovim pravima u području obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstvene zaštite, statusnih pitanja, ostvarenja pravne zaštite, diskriminacije te pristupa javnopravnim tijelima pod jednakim uvjetima. Pravnu pomoć pružati će mobilni tim u blizini lokacija na kojima u većem broju žive Romi i sjedištu Vijeća romske nacionalne manjine. Podaci ukazuju da Romi nisu dovoljno upoznati s pravima koja imaju i/ili u nedovoljnoj mjeri koriste ta prava. Besplatnu pravnu pomoć pružati će mobilni tim Pravne klinike Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine i organizacijama civilnog društva.
Pokazatelji provedbe:	Broj izlazaka mobilnog tima; broj osoba iskazan po spolu koje su zatražile pomoć; broj osoba iskazan po spolu kojima je pružena pomoć i područje savjetovanja
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Pravna klinika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere

CILJ 4. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, UKLJUČIVOM OBRAZOVANJU

POSEBAN CILJ 4.1. SMANJITI JAZ IZMEĐU ROMSKE DJECE I DJECE OPĆE POPULACIJE U UKLJUČENOSTI U PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE, OSNOVNOŠKOLSKO I SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE S NAGLASKOM NA ZAVRŠAVANJE ŠKOLOVANJA TE POTICATI UKLJUČIVANJE ROMA U VISOKO OBRAZOVANJE

Mjera 4.1.1.	Poticanje uključivanja što većeg broja romske djece u programe ranog, predškolskog odgoja i predškole te praćenje njihove uključenosti u programe
Aktivnosti:	1/ Organizirati aktivnosti s ciljem informiranja roditelja romske djece o važnosti ranog i predškolskog odgoja te uključenosti u programe predškole osobito za kasniju socijalizaciju djece u osnovnim školama. Naglasak informiranja treba biti stavljen na: pravo na sufinanciranje roditeljskog udjela u cijeni predškolskog odgoja koje pokriva Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, osigurano uključivanje u obvezni i besplatni program predškole svakom djetetu pripadniku romske zajednice dvije godine prije polaska u osnovnu školu te pravo prednosti pri upisu u programe gradskih dječjih vrtića za djecu s navršениh četiri godine života. Aktivnosti provesti na način da informacije budu dostupne što većem broju romskih obitelji, u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine i organizacijama civilnog društva. 2/ Iskazivati podatke o broju romske djece iskazan po spolu uključene u programe predškolskog odgoja te u programe predškole (program pripreme za upis u osnovnu školu) na kraju i na početku školske godine.
Pokazatelji provedbe:	Broj tiskanih obavijesti (GUOSM); broj sastanaka Vijeća romske nacionalne manjine s roditeljima romske djece i broj informiranih roditelja; broj romske djece iskazan po spolu uključene u programe predškolskog odgoja; broj romske djece iskazan po spolu uključene u programe predškole; broj romske djece iskazan po spolu za koju je sufinanciran roditeljski udio u programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
Nositelj:	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 4.1.2.	Poticanje uključivanja romske djece u osnovnoškolsko obrazovanje te praćenje njihovog školovanja u osnovnim školama
Aktivnosti:	1/ Informirati roditelje o proceduri upisa u osnovnoškolsko obrazovanje – vremenskom periodu za obavljanje liječničkog pregleda, razgovoru sa stručnom službom škole i povjerenstvom za utvrđivanje psihofizičkog stanja djeteta, rokovima za upis te o drugim mogućnostima (npr. ostvarivanje prava na besplatno sudjelovanje u programu produženog boravka).

	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade dostavit će obavijest o upisu u osnovne škole Vijeću romske nacionalne manjine koje će tu obavijest učiniti dostupnom romskim obiteljima. 2/ Informirati osnovne škole o sufinanciranju produženog boravka za učenike Rome od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade uputit će podsjetnik osnovnim školama o mogućnosti sufinanciranja produženog boravka za učenike Rome, a škole će navedeno ostvariti u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih. 3/ Prikupljati podatke o broju učenika Roma iskazanom po spolu koji su: uključeni u osnovnoškolsko obrazovanje i u program produženog boravka (podaci na početku i kraju školske godine); prekinuli osnovno obrazovanje; nisu uspjeli završiti razred na kraju školske godine; ponavljajući na početku sljedeće školske godine te kojima je osigurana posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika na početku i kraju školske godine.
Pokazatelji provedbe:	Roditelji informirani o proceduri upisa o osnovnoškolsko obrazovanje od strane Vijeća romske nacionalne manjine; poslani obavijesti osnovnim školama o sufinanciranju produženog boravka; broj učenika iskazan po spolu uključenih u osnovno obrazovanje na početku i na kraju školske godine; broj učenika uključenih u produženi boravak iskazan po spolu; broj učenika iskazan po spolu koji su prekinuli osnovnu školu tijekom školske godine; broj učenika iskazan po spolu koji nisu uspjeli završiti razred na kraju školske godine i koji su ponavljajući na početku sljedeće školske godine; broj učenika iskazan po spolu kojima je osigurana posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika
Nositelji:	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

Mjera 4.1.3.	Uvođenje kurikuluma za nastavni predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine po modelu C
---------------------	--

Aktivnosti	Potaknuti uvođenje kurikuluma za nastavni predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine u osnovnim i srednjim školama (Model C u kojima u većem broju nastavu pohađaju i učenici Romi). Vijeće romske nacionalne manjine i romske organizacije civilnog društva će ispitati interes učenika Roma za obrazovanje prema Modelu C, s osnovnom školom dogovoriti mogućnost obrazovanja prema tom modelu te zapošljavanja osobe sa stručnim referencama za održavanje ovog modela nastave. Postupak uvođenja kurikuluma provodi osnovna škola u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih koje izdaje suglasnost.
Pokazatelji provedbe	Broj škola u kojima je uveden kurikulum; broj učenika Roma iskazan po spolu koji pohađaju predmet Jezik i kultura romske nacionalne manjine
Nositelji:	Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Sunositelji:	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Osnovnoškolske odgojno-obrazovne ustanove
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	-

Mjera 4.1.4.	Pružanje pomoći u savladavanju gradiva romskim učenicima osnovnih škola
Aktivnosti:	Organizirati pružanje pomoći u učenju romskim učenicima osnovnih škola koji imaju poteškoće u savladavanju gradiva. Aktivnosti provoditi financiranjem projekata organizacija civilnog društva u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine. Slati pisane preporuke ravnateljima škola za što aktivnijim uključivanjem učenika Roma u dopunsku nastavu tijekom redovnog školovanja.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata; broj i vrsta održanih pomoći; broj učenika iskazan po spolu koji su dobili pomoć; broj poslanih preporuka osnovnim školama
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

Mjera 4.1.5.	Stipendiranje učenika srednjih škola pripadnika romske nacionalne manjine te praćenje njihovog školovanja u srednjim školama
Aktivnosti:	1/ Osigurati stipendije za učenike Rome srednjih škola temeljem Natječaja za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za učenike pripadnike romske nacionalne manjine. Stipendija se dodjeljuje s ciljem poticanja učenika Roma na završavanje srednje škole, povećanja broja novih

	stipendista i ukupnog broj korisnika stipendija te nastavka školovanja u sustavu visokog obrazovanja. 2/ prikupljati podatke o broju učenika Roma iskazane po spolu, u srednjim školama i programima, uključenim u srednjoškolsko obrazovanje na početku i kraju školske godine; broju učenika Roma iskazanom po spolu, srednjim školama koji nisu uspjeli završiti razred na kraju školske godine; broju učenika ponavljača iskazan po spolu na početku sljedeće školske godine; broju učenika iskazan po spolu koji su prekinuli srednjoškolsko obrazovanje.
Pokazatelji provedbe:	Broj učenika kojima su dodijeljene stipendije iskazan po spolu; broj novih stipendista iskazan po spolu; broj učenika u srednjim školama i programima uključenim u srednjoškolsko obrazovanje na početku i kraju školske godine iskazan po spolu; broj učenika koji nisu uspjeli završiti razred iskazan po spolu na kraju školske godine i popis srednjih škola koje su pohađali; broj učenika ponavljača na početku sljedeće školske godine iskazan po spolu; broj učenika iskazan po spolu koji su prekinuli srednjoškolsko obrazovanje
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

Mjera 4.1.6.	Stipendiranje studenata pripadnika romske nacionalne manjine
Aktivnosti:	Osigurati stipendije za Rome studente sveučilišnih, preddiplomskih, diplomskih i integriranih studija, kratkih stručnih studija, preddiplomskih stručnih studija i specijalističkih diplomskih stručnih studija, temeljem Natječaja za dodjelu Stipendije Grada Zagreba za pripadnike romske nacionalne manjine studentima koji su prvi put upisali prvu godinu studija i Natječaja za dodjelu stipendije Grada Zagreba za pripadnike romske nacionalne manjine studentima ostalih godina studija. Programi stipendiranja nagrađuju dosadašnje zalaganje i postignuća učenika i imaju za cilj povećati broj novih stipendista kao i ukupni broj korisnika stipendija.
Pokazatelji provedbe:	Broj dodijeljenih stipendija iskazan po spolu; broj novih stipendista iskazan po spolu
Nositelji:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

POSEBAN CILJ 4.2. SUZBIJATI PREDRASUDE PREMA ROMIMA OSVJEŠTAVANJEM O POLOŽAJU ROMA TE STVARANJEM INTERKULTURALNOG OZRAČJA U ŠKOLAMA

Mjera 4.2.1.	Senzibiliziranje učitelja i učenika osnovnih škola za razumijevanje položaja Roma, njihove povijesti i kulture te prihvaćanja različitosti
Aktivnosti:	1/ Organizirati edukacije u cilju senzibiliziranja učitelja i učenika osnovnih škola o položaju Roma, njihovoj povijesti i kulturi (važnim datumima i obljetnicama za Rome - Svjetski dan romskog jezika, Svjetski dan Roma), važnosti borbe protiv antiromskog rasizma i prihvaćanja različitosti te razbijanja stereotipa. Naglasak staviti na to kako prepoznati predrasude i diskriminaciju te kako se boriti protiv njih. Radi poticanja interakcije među učenicima različitog podrijetla, kulture i tradicije, na edukacije pozvati i predstavnike romske zajednice. Aktivnosti organizirati u odgojno obrazovnim ustanovama čiji je osnivač Grad Zagreb u suradnji s organizacijama civilnog društva, uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i pozitivno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje. 2/ Uputiti preporuku učiteljima i nastavnicima izvannastavne aktivnosti građanskog odgoja i obrazovanja da u okviru predmetne aktivnosti, obrade neku od predloženih tema u okviru ove mjere. Građanski odgoj i obrazovanje u Gradu Zagrebu provodi se kroz predmete u kojima učitelji, nastavnici i učenici zajedno definiraju konkretne teme i projekte.
Pokazatelji provedbe:	Broj financiranih projekata organizacija civilnog društva; broj održanih predavanja i radionica; broj sudionika; poslane preporuke za uključivanje teme o Romima u građanski odgoj i obrazovanje
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
Sunositelji:	Odgojno obrazovne ustanove čiji je osnivač Grad Zagreb Organizacije civilnog društva Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

POSEBAN CILJ 4.3. POVEĆATI UKLJUČENOST ODRASLIH ROMA U PROGRAME OBRAZOVANJA ODRASLIH TE PROGRAME OSPOSOBLJAVANJA I USAVRŠAVANJA

Mjera 4.3.1	Poticanje odraslih Roma za nastavak obrazovanja
Aktivnosti:	Provesti pilot projekt uključivanja odraslih Roma u programe obrazovanja odraslih i/ili nastavka obrazovanja u ustanovama za obrazovanje odraslih. Programi obuhvaćaju programe srednjoškolskog obrazovanja odraslih, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Za potrebe pilot projekta izradit će se program provedbe koji će sadržavati: broj i vrstu programa ponuđenih Romima (na temelju

	prethodne analize potreba), način prijave zainteresiranih i kriterije odabira, modele financiranja i sl. Prethodnu analizu potreba utvrditi u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine a ponudu programa u suradnji s ustanovama za obrazovanje odraslih. Informiranje Roma o mogućnosti uključivanja u programe obrazovanja odraslih provesti u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine i romskim organizacijama civilnog društva.
Pokazatelji provedbe:	Izrađena analiza potreba za obrazovanje odraslih; izrađen program provedbe pilot projekta; broj Roma iskazan po spolu uključenih u obrazovanje; broj Roma iskazan po spolu koji su završili obrazovanje
Nositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Sunositelji:	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Ustanove za obrazovanje odraslih Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	2025. i 2026.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

CILJ 5. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNOM, ODRŽIVOM ZAPOSŁJAVANJU

POSEBAN CILJ 5.1. POTICATI UKŁJUČIVANJE ROMA U TRŽIŠTE RADA TE SMANJITI JAZ U ZAPOSŁJAVANJU IZMEĐU ROMA I OPĆE POPULACIJE

Mjera 5.1.1.	Praćenje provedbe mjera za zapošļavanje Roma Hrvatskog zavoda za zapošļavanje – Područna služba Zagreb
Aktivnosti:	Radi praćenja rezultata provedbe mjera za uključivanje Roma na tržište rada, prikupljati podatke od Hrvatskog zavoda za zapošļavanje – Područna služba Zagreb o: - uključenosti Roma u aktivacijski program kojim se osnažuju i motiviraju za uključivanje u tržište rada. Program se sastoji od grupnog i individualnog rada, a radionice obuhvaćaju metode samoprocjene, pisanje životopisa, priprema za razgovor s poslodavcem i sl. Cilj je osposobiti Rome za stjecanje praktičnih znanja i vještina potrebnih za njihovo aktivno uključivanje na tržište rada, te ojačati njihovu motivaciju za traženje i prihvaćanje zaposlenja. - uključenosti Roma u program javnih radova - na poslovima društveno korisnog rada. Javni rad se odvija u ograničenom vremenskom razdoblju i on omogućuje sufinanciranje i financiranje zapošļavanja nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciju nezaposlenih osoba koju vodi Zavod. - dodijeljenim potporama nezaposlenim Romima za samozapošļavanje pokretanjem vlastitog posla. Potpore se dodjeljuju za pokrivanje troškova za osnivanje i započinjanje poslovanja poslovnog subjekta.

	- provedbi mjere Potpore za zapošljavanje, kojoj je cilj poticanje zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju, sufinanciranjem troška bruto I iznosa plaće poslodavcima. Ciljana skupina su osobe u nepovoljnom položaju, među kojima su i Romi, prijavljene u evidenciji nezaposlenih osoba koju vodi Zavod a korisnici su poslodavci - fizičke ili pravne osobe.
Pokazatelji provedbe:	Broj Roma iskazan po dobi i spolu uključenih u aktivacijske programe; broj Roma iskazan po dobi i spolu uključenih u javne radove; broj Roma iskazan po dobi i spolu kojima je dodijeljena potpora za samozapošljavanje; broj poslodavaca kojima je dodijeljena potpora za zapošljavanje Roma; broj Roma iskazan po dobi i spolu koji su zaposleni temeljem mjere
Nositelj:	Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb
Sunositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Rok provedbe:	kontinuirano
Izvori financiranja:	Sredstva za redovitu djelatnost Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Područne službe Zagreb

Mjera 5.1.2.	Jačanje socijalnih i stručnih kompetencija u cilju konkurentnosti i lakšeg uključivanje nezaposlenih Roma u tržište rada
Aktivnosti:	Prijavljivati projektne prijedloge na natječaje Europskog socijalnog fonda plus, Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.“, u cilju poboljšanja socijalnih i stručnih kompetencija, smanjenja socijalne isključenosti i lakšeg pristupa zaposlenju skupina u nepovoljnom položaju na tržištu rada, posebno žena i mladih Roma.
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta odobrenih projekata; broj Roma iskazan po spolu uključenih u projekte
Nositelj:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	EU fondovi

Mjera 5.1.3.	Poticanje zapošljavanja Roma u podružnicama Zagrebačkog holdinga
Aktivnosti:	Uspostaviti sustav suradnje i informiranja između Zagrebačkog holdinga i Vijeća romske nacionalne manjine u cilju poticanja zapošljavanja Roma u podružnicama Zagrebačkog holdinga. Kako bi se povećao broj Roma uključenih u tržište rada, Zagrebački holding i Vijeće romske nacionalne manjine razmjenjivati će informacije

	o raspisanim natječajima za slobodna radna mjesta u podružnicama; Vijeće će informirati Rome o otvorenim radnim mjestima i pružati potporu tijekom postupka prijave na natječaj; organizirati informativne sastanke predstavnika Zagrebačkog holdinga - Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima i Vijeća romske nacionalne manjine sa skupinama Roma radi njihovog informiranja o mogućnostima zapošljavanja u Zagrebačkom holdingu.
Pokazatelji provedbe:	Uspostavljen sustav suradnje između Zagrebačkog holdinga i Vijeća; broj posredovanja Vijeća prema Romima u svrhu zapošljavanja; broj održanih informativnih sastanaka; broj zaposlenih Roma temeljem ove suradnje
Nositelj:	Zagrebački holding Vijeće romske nacionalne manjine
Sunositelji:	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	-

Mjera 5.1.4.	Poticanje društvenih (socijalnih) poduzetnika na zapošljavanje Roma
Aktivnosti:	Dodjela financijskih potpora za razvoj društvenog (socijalnog) poduzetništva te društvene i solidarne ekonomije sukladno Programu poticanja razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu 2024. – 2030. Potpore će se dodjeljivati za aktivnosti koje između ostaloga doprinose inkluziji marginaliziranih i teško zapošljivih skupina među kojima su i Romi, vodeći računa o učinku projektnog prijedloga na otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje osoba iz teško zapošljivih i marginaliziranih skupina.
Pokazatelji provedbe:	Broj dodijeljenih potpora društvenim poduzetnicima koji će/su zaposlili Rome; broj Roma zaposlenih u okviru društvenog poduzetništva iskazan po spolu
Nositelj:	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere EU fondovi

CILJ 6. POBOLJŠANO ZDRAVLJE ROMA I UČINKOVIT, JEDNAK PRISTUP ROMA KVALITETNIM ZDRAVSTVENIM USLUGAMA

POSEBAN CILJ 6.1. POVEĆATI ZDRAVSTVENU PISMENOST I UKLJUČENOST U PROGRAME PREVENCIJE BOLESTI I PROMICANJA ZDRAVLJA ROMA

Mjera 6.1.1.	Poticanje zdravstvene pismenosti te veće uključenosti Roma u preventivne programe
---------------------	--

Aktivnosti:	Informirati Rome o važnosti zdravstvene zaštite, odgovornosti za vlastito zdravlje, higijenskim navikama i zdravstvenim uslugama. Provoditi edukaciju o zdravlju usmjerenu na unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti (određivanje krvnog tlaka i razine šećera u krvi - GUK; savjetovanje o regulaciji krvnog tlaka i razine šećera u krvi, pravilnoj prehrani, informiranje o rizičnim čimbenicima za razvoj bolesti, savjetovanje o uzimanju terapije te mjerenje razine CO₂ u izdahu). U provedbi programa koristiti će se edukativni promotivni materijali – plakati, brošure i sl. Prema potrebi, Romi će biti upućivani u ustanove u kojima se provode besplatni programi javnozdravstvenog nadstandarda (bez uputnice). Aktivnosti će se provoditi na lokacijama na kojima u većem broju žive Romi, u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine i organizacijama civilnog društva.
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta održanih aktivnosti; broj osoba iskazan po dobi i spolu uključenih u preventivne preglede
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Zdravstvene ustanove čiji je osnivač Grad Zagreb
Sunositelji:	Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - redovna djelatnost zdravstvenih ustanova EU fondovi

Mjera 6.1.2.	Poticanje uključivanja Roma u zdravstvene preglede i edukacije o preventivnim pregledima te u nacionalne programe
Aktivnosti:	1/ Provoditi edukacije i savjetovanja i poticati Rome na odaziv za sudjelovanje u besplatnim preventivnim programima (bez uputnice) javnozdravstvenog nadstandarda koji su planirani u Proračunu Grada Zagreba. 2/ Provoditi edukacije, savjetovanja i poticati Rome na odaziv za sudjelovanje u besplatnim nacionalnim preventivnim programima organiziranog probira ranog otkrivanja raka (rak debelog crijeva, rak dojke, rak pluća, rak prostate), a u cilju pravodobnog postavljanja dijagnoze u ranoj fazi bolesti. 3/ Provoditi edukacije o važnosti redovitog cijepljenja djece i odabira liječnika primarne zdravstvene zaštite. U provedbi programa koristiti promotivne i edukativne materijale – plakate, brošure i sl. Aktivnosti provoditi na lokacijama na kojim u većem broju žive Romi u suradnji s Vijećem romske nacionalne manjine i organizacijama civilnog društva.
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta provedenih aktivnosti; broj Roma iskazan po dobi i spolu koji su obuhvaćeni aktivnostima
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom Zdravstvene ustanove čiji je osnivač Grad Zagreb

Sunositelj:	Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - redovna djelatnost zdravstvenih ustanova EU fondovi

Mjera 6.1.3.	Organiziranje sistematskih pregleda za Rome koji žive na lokacijama neprimjerenim za stanovanje
Aktivnosti:	Organizirati sistematske preglede za Rome koji žive na lokacijama neprimjerenim za stanovanje (primarno Vrtini put i Savica), u cilju podizanja svijesti o značaju prevencije te pružanja mogućnosti za bržom i dostupnijom zdravstvenom uslugom.
Pokazatelj provedbe:	Broj osiguranih sistematskih pregleda; broj osoba iskazan po dobi i spolu koje su se odazvale sistematskom pregledu
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Zdravstvene ustanove Vijeće romske nacionalne manjine
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjere

Mjera 6.1.4.	Povećanje znanja o štetnosti korištenja sredstava ovisnosti i rizičnim čimbenicima koji dovode do ovisnosti te zaštita mentalnog zdravlja romske djece
Aktivnosti:	1/ Provesti cikluse interaktivnih radionica socijalnih vještina (sedam radionica s evaluacijom) za učenike osnovnih škola, podizanja svijesti o emocionalnoj pismenosti, razvoja socijalnih vještina, štetnosti konzumiranja sredstava ovisnosti (droga, alkohol, cigarete) te ponašajnoj ovisnosti. Programi razvoja socijalnih vještina usmjereni su na učenike 6. i 7. razreda osnovnih škola, sveobuhvatni su za populaciju te dobne skupine uključujući i djecu Rome. 2/ Organizirati program mobilnog savjetovišta za prevenciju ovisnosti. Mobilni tim pružat će savjetovanje jednom mjesečno u prostorijama nadležnog doma zdravlja po drop-in principu uz moguće testiranje na prisustvo droga u urinu, u suradnji s timovima obiteljske (opće) medicine. Aktivnosti će se provoditi u suradnji s osnovnim školama i domovima zdravlja na lokacijama na kojima u većem broju žive Romi. U provedbi aktivnosti koristiti će se promotivni i edukativni materijali te testovi na psihoaktivne tvari u urinu /slini.
Pokazatelj provedbe:	Broj i vrsta održanih radionica; broj učenika Roma sudionika na radionicama iskazan po spolu; broj održanih mobilnih savjetovanja; broj Roma korisnika savjetovanja iskazan po spolu; broj obavljenih testiranja
Nositelji:	NZJZ „Dr. Andrija Štampar“ Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

Sunositelji:	Odgojno obrazovne ustanove čiji je osnivač Grad Zagreb Zdravstvene ustanove Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rokovi provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Redovna djelatnost NZJZ „Dr. Andrija Štampar“ Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjera EU fondovi

POSEBAN CILJ 6.2. SPRJEČAVANJE POJAVE I SUZBIJANJE ŠIRENJA ZARAZNIH BOLESTI

Mjera 6.2.1.	Provedba mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na lokacijama naseljenim Romima
Aktivnosti:	Provesti preventivne i obvezne preventivne mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije temeljem Programa mjera preventivne i obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na području Grada Zagreba, radi unaprjeđenja higijenskih uvjeta, smanjenja pobola povezanih s higijenskim uvjetima te poboljšanja kvalitete života na lokacijama naseljenim Romima.
Pokazatelji provedbe:	Broj i vrsta provedenih mjera; lokacije na kojima su provedene mjere
Nositelj:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba – razdjel nositelja mjere

CILJ 7. UČINKOVIT I JEDNAK PRISTUP ROMA PRIKLADNOM DESEGREGIRANOM STANOVANJU I OSNOVNIM USLUGAMA

POSEBAN CILJ 7.1. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POBOLJŠANJE UVJETA STANOVANJA ROMA

Mjera 7.1.1.	Stambeno zbrinjavanje i poboljšanje uvjeta stanovanja Roma
Aktivnosti:	Utvrđiti modalitete stambenog zbrinjavanja i poboljšanja uvjeta stanovanja Roma sukladno najboljim praksama Republike Hrvatske i Europske unije.
Pokazatelji provedbe:	Utvrđeni modaliteti stambenog zbrinjavanja i poboljšanja uvjeta stanovanja; broj stambeno zbrinutih romskih obitelji i poboljšanih uvjeta stanovanja
Nositelj:	Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje
Sunositelji:	Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom

	Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba
Aktivnosti:	Razvijanje modela za privremeno stambeno zbrinjavanje stanovnika Vrtnog puta
Pokazatelji provedbe:	Razvijen model za privremeno stambeno zbrinjavanje stanovnika Vrtnog puta; broj privremeno stambeno zbrinutih stanovnika Vrtnog puta iskazan po spolu
Nositelj:	Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje; Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove Gradski ured za kulturu i civilno društvo
Rok provedbe:	2025. – 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba

POSEBAN CILJ 7.2. UNAPRIJEDITI STANJE OKOLIŠA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE NA LOKACIJAMA NASELJENIM ROMIMA TE EDUCIRATI O KULTURI STANOVANJA I ZAŠTITI OKOLIŠA

Mjera 7.2.1.	Unapređenje stanja okoliša na lokacijama naseljenim Romima
Aktivnosti:	Interventno uklanjati divlja odlagališta i glomazni otpad na lokacijama naseljenim Romima. Postaviti spremnike za odvoz otpada te organizirati redovan odvoz otpada na lokacijama naseljenim Romima.
Pokazatelji provedbe:	Broj odvoza glomaznog otpada i saniranja divljeg odlagališta; broj postavljenih spremnika; redovan odvoz otpada
Nositelj:	Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje
Sunositelji:	Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Čistoća
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjera

Mjera 7.2.2.	Poboljšanje komunalne infrastrukture i unaprjeđenje higijenskih uvjeta na lokacijama naseljenim Romima
---------------------	---

Aktivnosti:	Provoditi programe poboljšanja i uređenja komunalne infrastrukture na lokacijama naseljenim Romima - uređenja cesta i raspoloživih javnih površina za društvene sadržaje osobito za djecu i mlade (dječja igrališta, parkovi). Omogućiti opskrbu vodom, električnom energijom te osigurati ekološke toaletne kabine i sanitarne kontejnere u cilju osiguravanja osnovnih higijenskih i zdravstvenih uvjeta života na lokaciji Vrtni put.
Pokazatelji provedbe:	Broj i namjena financiranih programa; osigurana sredstva za opskrbu vodom, električnom energijom i ekološke toaletne kabine
Nositelj:	Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom
Sunositelji:	-
Rok provedbe:	Kontinuirano
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjera

Mjera 7.2.3.	Unapređenje znanja Roma o kulturi stanovanja te o sustavu zbrinjavanja komunalnog otpada i zaštiti okoliša
Aktivnosti:	Organizirati edukacije o načinu korištenja stambenih prostora i objekata (kultura stanovanja) te sustavu zbrinjavanja otpada i zaštiti okoliša na lokacijama naseljenim Romima. Prilikom useljenja u stambene objekte, korisnike upoznati s obrascima ponašanja pri korištenju stanova i objekata, obilaziti stambene objekte kojih su korisnici Romi radi kontrole korištenja i dodatne edukacije o kulturi stanovanja.
Pokazatelji provedbe:	Broj provedenih edukacija; broj osoba prisutnih na edukacijama; broj obilazaka objekata u kojima žive Romi
Nositelj:	Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje Gradski ured za mjesnu samoupravu, promet, civilnu zaštitu i sigurnost
Sunositelji:	Zagrebački holding d.o.o., Podružnica Čistoća Vijeće romske nacionalne manjine Organizacije civilnog društva
Rok provedbe:	2025., 2026. i 2027.
Izvori financiranja:	Proračun Grada Zagreba - razdjel nositelja mjera EU fondovi

4. ZAVRŠNE ODREDNICE

Provedbu Akcijskog plana pratit će Povjerenstvo za izradu i praćenje Akcijskog plana Grada Zagreba za 2025. - 2027. godinu za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027.

Nositelji mjera Akcijskog plana dostavljati će izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz svoje nadležnosti za prethodnu godinu Gradskom uredu za kulturu i civilno društvo, koji će izraditi objedinjeno izvješće i dostaviti ga gradonačelniku Grada Zagreba do 1. lipnja radi podnošenja izvješća Gradskoj skupštini Grada Zagreba.

Ovaj će Akcijski plan biti objavljen u Službenom glasniku Grada Zagreba i na mrežnoj stranici Grada Zagreba.

KLASA:

URBROJ:

Zagreb,

**PREDSJEDNIK
GRADSKE SKUPŠTINE**
Joško Klisović